

Informations- blad 11 från NÄFS

Juni 2012

e-kontakt:
lars.rydquist@svenskaakademien.se

Synen på skönlitteratur på svenska folkbibliotek Regionbiblioteket Stockholm, Kultur i Väst och Regionbiblioteket Halland (projektägare) fick 2011 medel från Kulturrådet för att göra en första inventering av svenska folkbiblioteks syn på och arbete med skönlitteratur. Projektet delades in i följande delmoment:

- Nationell/regional nivå och där undersökningsmaterialet består av inlämnade rapporter från olika KUR-projekt för vuxna. En avgränsning i år gjorde: 2005-2010. Till detta material ställdes frågor som vilken, om någon, syn gick att upptäcka, varför man ansåg att projektet var viktigt, om det fanns något genretänkande, vilka styrdokument som åberopades och i vilken mån man såg sig ingå i en tradition och ett forskningsläge.
- Kommunnivå och där undersökningsmaterialet utgörs av intervjuer med chefer, inköps- och programansvariga på de olika biblioteken.

Frågorna har handlat om bibliotekets syn på och arbete med skönlitteratur. Dessutom har alla svarat på en enkel enkät med frågor om det egna, det personliga läsandet. Enkäten grundar sig på en annan, tidigare undersökning som gjorts om blivande lärarstudenters läsande och de två undersökningarna går att jämföra. Härtill kommer programblad, bloggar, litteraturtips, skyltningsmaterial m.m. som de olika biblioteken uppvisar. Tio bibliotek har genomlysts; två vardera i Västra Götaland och Stockholmsregionen, därtill samtliga sex kommuner i Halland.

Materialet håller nu på att analyseras av projektgruppen i sin helhet, av Magnus Persson, litteraturvetare och professor vid Malmö högskola samt av Maria Ehrenberg, fil dr i litteraturvetenskap. En första genomgång av den nationella nivån presenterades av projektgruppen under Biblioteksdagarna 2012. Under denna presentation kunde vi också göra en kortare dragning av enkät-materialet.

En bra bit på väg har vi kommit. Cinna Svensson, projektledaren som vi lånat från Falkenbergs bibliotek, är den som har varit runt på de tio biblioteken och talat med chefer och inköps- och programansvariga. Hon har vittnat om hur intressant det varit. De frågor hon ställt har lett till diskussioner, reflektioner och fördjupade resonemang. Biblioteken har generöst avsatt tid och alla menar att de är glada över att skönlitteraturen återigen får komma med på agendan. Besöken har resulterat i ett antal djupintervjuer samt enkäter över läsvanor som de enskilda bibliotekarierna fyllt i. De senare utgår

från en undersökning om blivande gymnasielärares medievanor och de två studierna ska gå att jämföra med varandra. Enkäterna behandlas just nu av Maria Ehrenberg och några preliminära resultat presenterades under årets Biblioteks dagar i Norrköping. Glädjande nog kan vi konstatera att de flesta läser böcker och det flera gånger i veckan – ja de flesta varje dag. Sant är att man ägnar mer tid sammanlagt åt andra aktiviteter, tv-tittande ligger fortfarande högt i tidåtgång. Ett första försök att kvalitetsbestämma den litteratur som läses ger vid hand att man delar sin läsning mellan underhållande genrer samt nutida kvalitetslitteratur. Den smalare kvalitetslitteraturen saknas nästan helt. I detta läge är det farligt att börja dra några slutsatser men en förmodan är ändå att man läser det merparten av besökarna frågar efter.

Magnus Persson tar sig an djupintervjuerna och gör även en analys av de projektansökningar på nationell nivå som fått medel från KUR. Hans resultat är än så länge preliminära men han ställer frågor till materialet som rör genre, urval, kvalitet och smak. En notering är också att det i projektansökningar som ställs till KUR mer undantagsvis talas om skönlitteratur och än mer sällan om kvalitet. Oftare syftar projekt- en till läsfrämjande i mer generella termer.

Sommaren kommer att ägnas åt fördjupad analys samt skrivarbete och nästa presentationstillfälle är på Bokmässan i Göteborg, därpå följt av Mötesplats Borås i oktober.

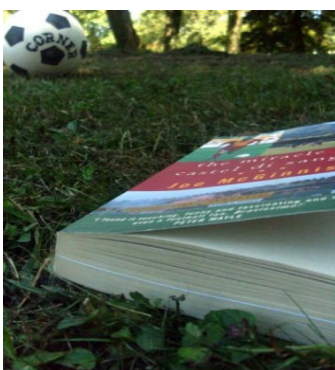
*Maria Ehrenberg
Regionbibliotekarie Halland*

Att läsa är också en sport – att nå nya läsare med nya läsande förebilder.

Nu drar Regionbibliotek Stockholm igång ett nytt projekt i samverkan med Riksidrottsförbundet, Riksidrottsmuseet och SISU Utbildarna. Mål för projektet är att locka till läsande och samtal om böcker bland läsovana ungdomar och unga vuxna och att särskilt lyfta fram läsande manliga förebilder genom att visa på idrottare med läsintresse. Vi vill också ge exempel på samarbeten, nationellt och lokalt, för att nå fler läsare. Riksidrottsmuseet skapar en utställning på temat Läsande idrottare. En del av utställningen ska vara möjlig att anpassa lokalt, beroende på hur idrottslivet ser ut på orten. Utställningen ska vandra runt på folkbibliotek i landet. De lokala biblioteken och idrottsklubbarna ska gemensamt ordna program och aktiviteter i anslutning till utställningen. Det blir också bokpåsar med intressant mixat innehåll till klubblokaler. Utställningen planeras och byggs nu i vår/sommar och öppnar i höst. Just nu arbetar vi för att identifiera tre orter med både intresserade klubbar/idrottsledare och bibliotek. Projektet stöds av Statens Kulturråd.

Lotta Aleman
Regionbibliotek Stockholm

Svenska Akademiens Bibliotekariepris 2012 till Nina Frid, bibliotekarie vid Huddinge bibliotek, som framgångsrikt och entusiastiskt bedriver en omfattande läsfrämjande verksamhet för vuxna både lokalt och nationellt, där kvalitetsmedvetande förenas med nya intressanta metoder.

Nina har varit den drivande bakom **bokcirklar.se** och under sin tid på Regionbibliotek Stockholm medverkat i projektet Långa svansen, vars syfte är att skapa möten mellan äldre och nutida svensk litteratur. Priset delas ut på Bok- & Biblioteksmässan i sept.

Bokcirklar.se nu i en intensiv utvecklingsfas.

”Bokcirklar.se – en mötesplats för läsare” grundades 2007 av Nina Frid. Sidan växte och vann stor popularitet bland läsare. Hösten 2010 togs sidan över av landets samtliga läns- och regionbibliotek.

Nina byggde upp en redaktion med bibliotekarierna från hela landet som skriver boktips, håller i cirklar och tar gemensamt ansvar för sidan. Vid årsskiftet lämnade Nina bokcirklar för att bli utvecklingsledare på biblioteken i Huddinge. Annika Hermele är ny samordnare från Regionbibliotek Stockholm. Annika arbetar också som bibliotekarie på Stockholms stadsbibliotek, bland annat med

vidareutvecklingen av projektet Långa Svansen.

Under våren har redaktionen fortsatt att utveckla sidan. Ett aktivt arbete pågår också för att upprätta samarbeten med folkbildning och studieförbund. Årligen delar läsarna på **bokcirklar.se** ut *Stora Läsarpriset* till författare för årets bästa böcker. I år premierades bland andra Kerstin Ekman och Tomas Bannerhed.

Fem år kan tyckas kort men på webben är det lång tid. Att en sida överlever så länge är ett oerhört gott betyg och visar på ett tydligt behov hos användarna.

Bokcirklar.se har nu fått medel från Kulturrådet för att skapa en ny plattform och kunna vidareutvecklas. Med hjälp av en referensgrupp och aktiva medlemmar har behoven för en ny plattform kartlagts. Den nya sidan kommer liksom den nuvarande att sätta samtalet i centrum men med verktyg som är mer moderna.

Eftersom **bokcirklar.se** är en *community*, en mötesplats, är det medlemmarna som är skapare av sidan. Det är medlemmarnas texter och interaktion som gör sidan levande. Det är läsarnas behov och önskemål som anger vilka böcker som samtalen kretsar kring. På det sättet är **bokcirklar.se** en unik ickekommersiell mötesplats.

Målsättningen är att en första version av nya **bokcirklar.se** ska presenteras på *Bok & Bibliotek* i september. På mässan kommer **bokcirklar.se** också att livecirkla om nordisk litteratur.

För den som vill veta mer om bakgrunden till **bokcirklar.se** och aktuell forskning i ämnet rekommenderas Nina Frids färskaste bok ”Slutet på boken är bara början” från Btj förlag.

Annika Hermele
Regionbibliotek Stockholm